

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्सपेक्सन समूह, चौथो तह, अ.हे.ब./कोल्ड चेन

असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा: यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क २०० :

पूर्णाङ्क - ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या अङ्कभार	समय
प्रथम	सेवा सम्बन्धित	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	Section A: २० प्रश्न x २ अङ्क = ४० अङ्क Section B: २० प्रश्न x २ अङ्क = ४० अङ्क Section C: १० प्रश्न x २ अङ्क = २० अङ्क	४५ मिनेट
द्वितीय	कार्य-ज्ञान (Job based- knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	Section A: २ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क ४ प्रश्न x ५ अङ्क = २० अङ्क Section B: २ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क ४ प्रश्न x ५ अङ्क = २० अङ्क Section C: ४ प्रश्न x ५ अङ्क = २० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा सामान्यतया पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ, सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजीमध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ । विषयवस्तुका आधारमा कुनै खण्डको नेपाली वा अङ्ग्रेजी भाषा प्रयोग गर्ने वा विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषासमेत प्रयोग गर्न सकिने छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ । दुवै पत्रको लिखित परीक्षा एकै दिन वा छुट्टाछुट्टै दिनमा लिन सकिनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तरबापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर, उत्तर नदिएमा त्यसबापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा OMR उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा निर्देशित स्थानमा निर्देशन बमोजिम Bubble लगाउने र OMR बाहेकको उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी Capital letters: A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । Small letters: a, b, c, d मा लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए त्यस्तो उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) वा कुनै पनि प्रकारको विद्युतीय उपकरण साथमा राख्न वा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्रमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ । एउटै उत्तरपुस्तिकामा एक भन्दा बढी खण्डको उत्तर लेखेमा सम्बन्धित खण्ड बाहेक अन्य खण्डको उत्तर परीक्षण गरिने छैन ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार परीक्षा योजना वा सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइएअनुसार हुनेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३(तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरण (First Phase) अन्तर्गत प्रथम पत्रको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराउन सकिने छ ।
- प्रथम चरणको दुवै पत्रको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

पाठ्यक्रम लागू मिति: २०८१/१०/२४

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश ,विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्स्पेक्सन समूह, चौथो तह, अ.हे.ब./कोल्ड चेन
असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम र द्वितीय पत्र

सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based knowledge)

खण्ड (Section) (A)

1. Anatomy and Physiology

- 1.1. Digestive system
- 1.2. Respiratory system
- 1.3. Cardiovascular system
- 1.4. Reproductive system
- 1.5. Endocrine system
- 1.6. Nervous system
- 1.7. Skeletal system
- 1.8. Sense organ system

2. Health Education and Community Diagnosis

- 2.1. Health Education
 - 2.1.1. Health Education, importance and method
 - 2.1.2. Communication & barrier of communication
 - 2.1.3. Learning process
 - 2.1.4. Leadership
- 2.2. School Health
 - 2.2.1. Purpose of School Health Program
 - 2.2.2. Activities of School Health Program.
- 2.3. Community Diagnosis
 - 2.3.1. Importance and methods of community diagnosis
- 2.4. Community Development
 - 2.4.1. Objective
 - 2.4.2. Methods of community development

3. Community Health

- 3.1. Epidemiology
 - 3.1.1. Definition and Scope of Epidemiology
 - 3.1.2. Vital statistics
 - 3.1.3. Epidemiological investigation
 - 3.1.4. Disease prevention
 - 3.1.5. Basic principle of disease transmission
 - 3.1.6. Immunity
- 3.2. Environmental sanitation
 - 3.2.1. Introduction and Scope of environmental sanitation
 - 3.2.2. Water (Source, Water purification)
 - 3.2.3. Excreta disposal and faecal borne disease
 - 3.2.4. Solid waste method of termination
 - 3.2.5. Disposal of waste water
 - 3.2.6. Health & Disease spectrum
 - 3.2.7. Food sanitation

4. First Aid and Basic Medical Procedures

- 4.1. First Aid
 - 4.1.1. First aid: Shock, Bleeding, burn/scalds, fracture, Ear, Throat, Nose and Eye injuries, Poisoning, Snake bite, Insect bite and Animal bite, heat stroke, and Frost bite

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्स्पेक्सन समूह, चौथो तह, अ.हे.ब./कोल्ड चेन
असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 4.1.2. First aid treatment of electrical injury
- 4.1.3. Drowning, Choking, Febrile seizures and convulsion
- 4.2. Basic Medical Procedures
 - 4.2.1. Vital signs
 - 4.2.2. Bandage (Importance, types & application)
 - 4.2.3. Techniques of administering injections
 - 4.2.4. Sterilization process, importance, type and methods
- 5. **Vector Borne Disease (VBDs)**
 - 5.1. History and Epidemiology of VBDs - Mode of transmission, causative agent, host, vector and environment, Life cycle of vectors and parasites/viruses
 - 5.2. Rationale and Tools and techniques for the Prevention and control of VBDs
 - 5.3. Clinical features, Diagnosis and Case Management of VBDs
 - 5.4. Nepal's National Goal, objectives, prevention and control strategies, approaches, methods and activities, National Treatment Protocol of VBDs; Trends of transmission, geographical distribution, epidemiological situation
- 6. **Maternal and Child Health, Family Planning and Nutrition**
 - 6.1. Maternal and Child Health
 - 6.1.1. Antenatal care, Physiological change during pregnancy, Danger signs, High risk group (mother), Delivery care
 - 6.1.2. Growth and development of baby, Milestone development
 - 6.1.3. Definition, causes, signs symptoms and management of Acute Respiratory Infection (ARI), Diarrheal Diseases
 - 6.1.4. Six killer disease (Tuberculosis, Tetanus, Polio, Pertussis, Diphtheria, Measles)
 - 6.2. Family Planning
 - 6.2.1. Population education
 - 6.2.2. Family planning methods - Temporary and Permanent methods
 - 6.3. Nutrition
 - 6.3.1. Source of nutrients
 - 6.3.2. Nutritional status measurements
 - 6.3.3. Breast feeding, Weaning and supplementary foods
 - 6.3.4. PEM (Protein Energy malnutrition) sign/symptoms, prevention and treatment
 - 6.3.5. Vitamins, Minerals, sources, deficiency disease, sign/symptom of deficiency disease and management
- 7. **Introduction to Vaccine Management**
 - 7.1. Overview of immunization and vaccine management, Importance of vaccines in public health
 - 7.2. Vaccine Types and Storage, Types of vaccines (live attenuated, inactivated, mRNA, etc.), Vaccine composition and mechanisms of action, Cold chain logistics and vaccine storage requirements, Vaccine shelf life and expiration management
 - 7.3. Vaccine Supply Chain Management, Procurement and supply chain fundamentals, Forecasting vaccine needs, Distribution strategies for urban and rural settings, Handling vaccine shortages and surpluses
 - 7.4. Vaccine Administration and Recordkeeping, Standard operating procedures (SOPs) for administration, managing vaccination schedules, Digital tools for vaccine tracking and recordkeeping, Adverse event monitoring and reporting
 - 7.5. Quality Assurance and Safety, Ensuring vaccine potency through proper handling
 - 7.6. Quality control in vaccine production and delivery, Managing vaccine recalls and disposal
 - 7.7. Regulatory and Ethical Considerations, Vaccine licensing and approval processes, Ethical concerns in vaccine development and distribution
 - 7.8. Legal frameworks for vaccine management

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्सपेक्सन समूह, चौथो तह, अ.हे.ब./कोल्ड चेन
असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 7.9. Public Health Campaigns and Communication, designing effective immunization campaigns, Addressing vaccine hesitancy and misinformation
- 7.10. Community engagement strategies
- 7.11. Monitoring and Evaluation, Assessing vaccination coverage, Data collection and analysis tools, Reporting systems for immunization programs
- 7.12. Emergency Preparedness and Response, Planning for disease outbreaks and pandemic, Rapid vaccine deployment strategies

खण्ड (Section) (B)

8. Microbiology, Communicable and Non-communicable Diseases

- 8.1. Microbiology
 - 8.1.1. Micro-organisms (Bacteria, virus, parasites fungus, protozoa, helminthes)
- 8.2. Communicable disease, causes, clinical features, treatment, complication and prevention of:
 - 8.2.1. Amoebic, bacillary, dysentery, giardiasis
 - 8.2.2. Cholera, Tuberculosis, Malaria
 - 8.2.3. Parasitic diseases
 - 8.2.4. Vaccine preventable diseases.
 - 8.2.5. Viral disease (AIDS, Chicken pox, measles, influenza and common cold, mumps, Rabies, infective, hepatitis, poliomyelitis, trachoma)
 - 8.2.6. Leprosy, pertussis, tetanus, gastro-enteritis
 - 8.2.7. Enteric fever, diphtheria, syphilis, gonorrhea

9. Medicine

- 9.1. History taking/physical examination
- 9.2. Causes, signs and symptoms, type, prevention, treatment, complication and investigation of:
 - 9.2.1. Deficiency diseases : Anemia, Protein Energy Malnutrition (PEM), Vitamin deficiency disease
 - 9.2.2. Digestive System
 - 9.2.2.1. Gastritis, peptic ulcer, cholecystitis
 - 9.2.2.2. Appendicitis
 - 9.2.2.3. Dysentery
 - 9.2.2.4. Gastroenteritis
 - 9.2.3. Respiratory system
 - 9.2.3.1. Common cold
 - 9.2.3.2. Tonsillitis
 - 9.2.3.3. Pharyngitis
 - 9.2.3.4. Rhinitis
 - 9.2.3.5. Sinusitis
 - 9.2.3.6. Bronchitis
 - 9.2.4. Cardiovascular System
 - 9.2.4.1. Hypertension
 - 9.2.4.2. Rheumatic fever
 - 9.2.5. Genito Urinary System
 - 9.2.5.1. Renal Colic
 - 9.2.5.2. Urinary Tract Infection (UTI)
 - 9.2.6. Endocrine System
 - 9.2.6.1. Diabetes
 - 9.2.6.2. Hypothyroidism
 - 9.2.6.3. Hyperthyroidism
 - 9.2.7. Nervous System

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्स्पेक्सन समूह, चौथो तह, अ.हे.ब./कोल्ड चेन
असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

9.2.7.1. CVA (Cerebrovascular Accident)

9.2.7.2. Convulsion

9.2.7.3. Meningitis

9.2.7.4. Unconsciousness

9.2.8. Skin Problems

9.2.8.1. Scabies

9.2.8.2. Ringworm

9.2.8.3. Impetigo

9.2.8.4. Eczema

9.2.8.5. Allergies

10. Surgery

10.1. Definition Clinical Features and appropriate treatment of:

10.1.1. Boils, Carbuncles, Ulcer, Hemorrhoids

10.1.2. Wound, Burn and scalds

10.1.3. Fracture, Dislocation and sprain

10.1.4. Head and spinal cord injuries

10.1.5. Bleeding

10.1.6. Foreign body in eye, ear, nose and throat

10.1.7. Conjunctivitis, iritis, trachoma, cataract, sty, otitis externa

10.1.8. Common diseases of oral cavity

10.1.9. Acute abdomen

10.1.10. Intestinal obstruction

10.1.11. Hydrocele

10.1.12. Hernia

10.1.13. Tumor

11. Pharmacy and Pharmacology

11.1. Pharmacy

11.1.1. Terminology used in pharmacy

11.1.2. Simple pharmaceutical calculation according to Indian pharmacopoeia (IP) and British pharmacopoeia (BP) and formularies

11.1.3. Inventory management

11.1.4. Dispensing

11.2. Pharmacology

11.2.1. Terms used in pharmacology

11.2.2. Types of Antibiotics, mechanism of action, uses, side effects

11.2.3. Action, use, dose, general side effects and contradiction of the drugs used in Digestive and Respiratory systems

11.2.4. Condition

11.2.4.1. Pain, Fever, Inflammation

11.2.4.2. Locally used preparations

11.2.4.3. Antihypertensive drugs

11.2.4.4. Nutritional Supplementary Drugs

11.2.4.5. Vaccines

11.2.4.6. Hormones

11.2.4.7. Oral rehydration therapy

11.2.4.8. Parental solution

12. Health Culture and Communication

12.1. Changes, process and barrier of changes in community

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश ,विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ इन्सपेक्सन समूह, चौथो तह, अ.हे.ब./कोल्ड चेन
असिस्टेन्ट वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

12.2. Traditional belief and health related taboos

12.3. Traditional medicine practice in Nepal

12.4. Health and disease spectrum

13. **Health Management**

13.1. Health care system in Nepal

13.2. Job Description of Auxiliary health Worker (AHW) and Auxiliary Nurse Midwife (ANM)

13.3. Primary Health Care (PHC): definition and components

13.4. Job description of malaria inspector /Vector control Assistant / Malaria Assistant / Cold chain Assistant

13.5. Management of:

13.5.1. Health posts, Clinics, Health Camps

13.5.2. In service Training

13.5.3. Inventory, Chart and Diagram

13.5.4. Problem solving, Meeting, Leaves, Recording and reporting

13.5.5. Supervision and monitoring

खण्ड (Section) (C)

14. नेपालको संविधानको भाग १ देखि ५ र भाग १३ देखि २२ सम्म तथा अनुसूचीहरू

15. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

16. प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

17. स्थानीय सरकारी सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०८० (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

18. प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

19. प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

20. प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ (कोशी प्रदेश) को परिच्छेद १ र परिच्छेद ६ सम्बन्धी जानकारी

21. कोशी प्रदेशको योजनावद्ध विकास तथा चालु आवधिक योजनासम्बन्धी सामान्य जानकारी

22. सेवा समूहको पदको कार्यसँग सम्बद्ध प्रचलित कानूनी व्यवस्था बारे सामान्य जानकारी

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेशविराटनगर ,

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, नर्सिङ समूह, मिडवाइफ्री नर्सिङ उपसमूह, चौथो तह, अ.न.मी.

पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रुपरेखा: यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क २०० :

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क - : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या अङ्कभार	समय
प्रथम	सेवा सम्बन्धित	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	Section A: २० प्रश्न x २ अङ्क = ४० अङ्क Section B: २० प्रश्न x २ अङ्क = ४० अङ्क Section C: १० प्रश्न x २ अङ्क = २० अङ्क	४५ मिनेट
द्वितीय	कार्य-ज्ञान (Job based- knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	Section A: २ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क ४ प्रश्न x ५ अङ्क = २० अङ्क Section B: २ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क ४ प्रश्न x ५ अङ्क = २० अङ्क Section C: ४ प्रश्न x ५ अङ्क = २० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

दृष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा सामान्यतया पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ, सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजीमध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ । विषयवस्तुका आधारमा कुनै खण्डको नेपाली वा अङ्ग्रेजी भाषा प्रयोग गर्ने वा विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषासमेत प्रयोग गर्न सकिने छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ । दुवै पत्रको लिखित परीक्षा एकै दिन वा छुट्टाछुट्टै दिनमा लिन सकिनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तरबापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर, उत्तर नदिएमा त्यसबापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा OMR उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा निर्देशित स्थानमा निर्देशन बमोजिम Bubble लगाउने र OMR बाहेकको उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी Capital letters: A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । Small letters: a, b, c, d मा लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए त्यस्तो उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) वा कुनै पनि प्रकारको विद्युतीय उपकरण साथमा राख्न वा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्रमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ । एउटै उत्तरपुस्तिकामा एक भन्दा बढी खण्डको उत्तर लेखेमा सम्बन्धित खण्ड बाहेक अन्य खण्डको उत्तर परीक्षण गरिने छैन ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार परीक्षा योजना वा सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइएअनुसार हुनेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३(तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरण (First Phase) अन्तर्गत प्रथम पत्रको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराउन सकिने छ ।
- प्रथम चरणको दुवै पत्रको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

पाठ्यक्रम लागू मिति: २०८१/१०/२४

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेशविराटनगर ,
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, नर्सिङ समूह, मिडवाइफ्री नर्सिङ उपसमूह, चौथो तह, अ.न.मी.
पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
प्रथम र द्वितीय पत्र
सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based knowledge)

खण्ड (Section) (A)

1. Anatomy and Physiology of Different Body Systems and related organs (Structure, Functions, Mechanism)

- 1.1. Skeletal System
- 1.2. Muscular System
- 1.3. Digestive System
- 1.4. Circulatory System
- 1.5. Urinary System
- 1.6. Nervous System
- 1.7. Respiratory System
- 1.8. Endocrine System
- 1.9. Reproductive System
- 1.10 Sensory System

2. Fundamentals of Nursing

- 2.1. Nursing Process- Nursing Care Plan,
- 2.2. Vital Signs, Physical Examination
- 2.3. Maslow's hierarchy of basic needs
- 2.4. Nursing Procedure: Basic Nursing Care
 - 2.4.1. Prevention and management of pressure ulcer
 - 2.4.2. Nutritional needs including oral, nasogastric and orogastric feeding
 - 2.4.3. Elimination needs: Catheterization, enema
 - 2.4.4. Infection Prevention and Control: Hand hygiene, disinfection, decontamination, high level disinfection (HLD), sterilization
 - 2.4.5. Administration of drugs- Routes and Nursing responsibilities
 - 2.4.6. Essential and free drugs in Nepal's healthcare system.
 - 2.4.7. Pre and post operative care
 - 2.4.8. Care of dead body
- 2.5. First aid treatments of: Fracture, Shock, Epistaxis, Foreign body in eye ear and nose, Choking, Burn, Insect bite, Snake bite, Dog bite, Animal bite, Poisoning.
- 2.6. Professional Organizations
 - 2.6.1. International Council of Nursing (ICN)
 - 2.6.2. Nepal Nursing Council
 - 2.6.3. Nursing Association of Nepal (NAN)
- 2.7. Ethical and Legal responsibilities of Nurses in Nepal

3. Management of Common Diseases and Disorders

- 3.1. Nursing management of following conditions:
- 3.2. Communicable diseases: Diarrhea/Dysentery, Cholera, Typhoid, Common cold, Flu, Tuberculosis, Pneumonia, Rheumatic fever, Urinary tract infection, Meningitis, Worm infestation, Scabies, Conjunctivitis. Eye infections, Leprosy, Dengue, COVID-19, Malaria, Kalazar, Chicken pox, Lymphatic filariasis, Trachoma, Measles, Rubella

- 3.3. Non communicable diseases: Hypertension, Diabetes, COPD, Cardiovascular disorders, Head injury, Cancer, Anxiety, Depression, Mania, Mental Retardation, Renal failure

4. Maternal, Child Health (MCH) and Nutrition

- 4.1. Vaccines, Vaccination, Vaccine Vial Monitor (VVM) and National Immunization Schedule
4.2. Major killer diseases
4.3. Developmental milestones and developmental tasks
4.4. Nutritional requirement in various age group, pregnant and lactating mothers
4.5. Growth monitoring, Nutritional deficiencies disorders (macro and micronutrients) and their management
4.6. Community Based Integrated Management of Newborn and Childhood Illness (CBIMNCI)
4.7. Breast feeding and Supplementary /Complementary feeding

5. Community Health Nursing

- 5.1. Determinants of health,
5.2. Modes of disease transmission
5.3. Family Planning
5.4. Environmental sanitation, Waste management (Solid waste, Health care waste and Liquid waste), Excreta disposal and Health hazards due to various environmental pollution
5.5. Communication: technique, process, elements and barriers
5.6. Community Diagnosis: Process importance
5.7. Health education: Principles, methods and media

6. Health Management

- 6.1. Job description of Auxiliary Nurse Midwife (ANM)
6.2. Principle and Functions of management
6.3. Supervision, monitoring and evaluation
6.4. Role and responsibilities of Health Facility Operation and Management Committee (HFOMC)
6.5. Organizational structures of health services (Federal, Provincial and Local level)
6.6. Recording and reporting in various level of health care system including HMIS
6.7. Minimum Service Standard (MSS) of Health Post and Hospitals
6.8. Rights and policies related to health
6.9. Health related concern in The Constitution of Nepal
6.10. Local government operation Act 2074 (health related provisions)

खण्ड (Section) (B)

7. Midwifery

7.1. Antenatal Care

- 7.1.1. Structure and functions of female reproductive organs
7.1.2. Antenatal Care: Examination, Purpose, Antenatal visits and Counselling
7.1.3. Pre-conceptional and prenatal counselling
7.1.4. Physiological changes during pregnancy
7.1.5. Fetal Development and Fetal circulation
7.1.6. Signs, symptoms and diagnosis of pregnancy
7.1.7. Calculation of Gestational Age and Expected Date of Delivery (EDD)
7.1.8. Investigations during pregnancy
7.1.9. Care of pregnant woman including continuum of care
7.1.10. Minor and major disorders during pregnancy and their management
7.1.11. Birth preparedness and complication readiness

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेशविराटनगर ,
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, नर्सिङ समूह, मिडवाइफ्री नर्सिङ उपसमूह, चौथो तह, अ.न.मी.
पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

7.1.12.Prevention of Mother to Child Transmission (PMTCT)

7.1.13.Safe Abortion Services and Post Abortion Care

7.2. Intrapartum Care (Labor)

7.2.1.Mechanism of labor

7.2.2.Physiological changes during first, second third and fourth stage of labor

7.2.3.Partograph

7.2.4.Induction and Augmentation

7.2.5.Active management of 3rd stage of labor

7.2.6.Immediate care of newborn baby including Helping Baby Breathe (HBB)

7.2.7.APGAR Score

7.2.8.Complications during first and second stage of labour

7.2.8.1. Maternal distress

7.2.8.2. Fetal distress

7.2.8.3. Premature rupture of membrane

7.2.8.4. Prolonged labour

7.2.8.5. Cord prolapse

7.2.9.Episiotomy

7.2.10. Complications during third and fourth stage of labour

7.2.10.1. Post partum haemorrhage

7.2.10.2. Retained placenta

7.2.10.3. Inversion of uterus

7.2.10.4. Shock

7.2.10.5. Vulval haematoma

7.2.11. Overview of Emergency Obstetric and Newborn Care (EONC): BEONC and CEONC

7.2.12. Obstetric first aid

7.2.13. Abnormal labor – Occipito posterior Position, Multiple pregnancy, Breech presentation. Pre and Post maturity, Cephalo pelvis disproportionate

7.3. Postnatal Care

7.3.1. Postnatal care- Examination, Purpose, Postnatal visits and Counselling

7.3.2. Breast feeding and lactation management

7.3.3. Baby friendly hospital initiatives

7.3.4. Disorders during puerperium and its management

7.3.4.1. After pain,

7.3.4.2. Postpartum blues

7.3.4.3. Retention, Incontinence of urine

7.3.4.4. Sub involution of uterus

7.3.4.5. Puerperal sepsis

7.3.4.6. Breast engorgement

7.3.4.7. Breast abscess

7.3.5. Care of newborn baby including essential care of newborn

7.3.6. Kangaroo Mother Care

7.3.7. Disorders of newborn- Physiological jaundice, Pathological jaundice, Neonatal Tetanus, Septicemia. Umbilical cord infection, Sore buttocks, Skin rashes, Dehydration fever

7.3.8. Congenital Abnormalities of Newborn- Hydrocephalus, Hirschsprung's disease, Undescended testes, Imperforated anus, Neural tube defect, Cleft lip and palate, Phimosis, Extra digits, Pyloric stenosis.

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेशविराटनगर ,
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, नर्सिङ समूह, मिडवाइफ्री नर्सिङ उपसमूह, चौथो तह, अ.न.मी.
पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (Section) (C)

8. नेपालको संविधानको भाग १ देखि ५ र भाग १३ देखि २२ सम्म तथा अनुसूचीहरू
9. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
10. प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
11. स्थानीय सरकारी सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०८० (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
12. प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
13. प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
14. प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ (कोशी प्रदेश) को परिच्छेद १ र परिच्छेद ६ सम्बन्धी जानकारी
15. कोशी प्रदेशको योजनावद्ध विकास तथा चालु आवधिक योजनासम्बन्धी सामान्य जानकारी
16. सेवा समूहको पदको कार्यसँग सम्बद्ध प्रचलित कानूनी व्यवस्था बारे सामान्य जानकारी

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका स्वास्थ्य सेवा, नर्सिङ समूह, कम्युनिटी नर्सिङ उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौं तह, पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम पाठ्यक्रमको रुपरेखा: यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क: २००

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या अङ्कभार	समय
प्रथम	सेवासँग सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based-knowledge)	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	Section A: २० प्रश्नx२ अङ्क=४० अङ्क Section B: २० प्रश्नx२ अङ्क=४० अङ्क Section C: १० प्रश्नx२ अङ्क=२० अङ्क	४५ मिनेट
द्वितीय	सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based-knowledge)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	Section A: २ प्रश्नx १० अङ्क=२०अङ्क ४ प्रश्नx ५ अङ्क=२० अङ्क Section B: २ प्रश्नx १० अङ्क=२०अङ्क ४ प्रश्नx ५ अङ्क=२० अङ्क Section C: ४ प्रश्नx ५ अङ्क=२० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ, सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजी मध्ये कुनै एक भाषा हुनेछ । तर विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषा समेत प्रयोग गर्न सकिने छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ । दुवै पत्रको लिखित परीक्षा एकै दिनमा समेत लिन सकिनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा OMR उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा निर्देशित स्थानमा निर्देशन बमोजिम Bubble लगाउने र OMR बाहेकको उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी Capital letters: A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । Small letters: a, b, c, d मा लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए त्यस्तो उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्रमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव परीक्षा योजनामा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा तीन महिना अगाडि संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराउन सकिने छ ।

पाठ्यक्रम लागू मिति: २०८२/४/१

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका स्वास्थ्य सेवा, नर्सिङ समूह, कम्युनिटी नर्सिङ उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौं तह, पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम र द्वितीय पत्र

सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based knowledge)

खण्ड (Section) (A)- ४० अङ्क

1. Basic and Applied Science

- 1.1. Anatomy and Physiology of all body systems
- 1.2. Body Mechanisms, Friction, Gravity, Newton's Law, Force and Transfer of heat
- 1.3. Fluid and electrolyte; its importance in relation to health of clients, osmosis, diffusion, acid base balance, rehydration therapy, imbalance of fluid and electrolytes
- 1.4. Common investigations and their significance
- 1.5. Microbiology: various disease-causing organism and its effect on human health and environment
- 1.6. Drugs used in different system, mode of action, contraindications, side effects and nursing management

2. Fundamentals of Nursing

- 2.1. Basic needs of clients
- 2.2. The nursing process
- 2.3. Nursing procedures used in patient care
- 2.4. Stress and Coping Mechanism
- 2.5. Crisis management
- 2.6. First aid treatment
- 2.7. Administration of drugs
- 2.8. Infection prevention
- 2.9. Pre- and post-operative nursing care

3. Medical/Surgical Nursing: Medical/surgical and nursing management of the disease condition in different body system

- 3.1. Nervous system: Head Injuries, Spinal cord injury, Meningitis, Encephalitis, Tetanus, Epilepsy, Parkinson disease
- 3.2. Respiratory system: Chronic Obstructive Pulmonary Disease (COPD), Bronchitis, Bronchial Asthma, Pulmonary Tuberculosis, Influenza, Pneumonia, Hemothorax / Pneumothorax, Pulmonary embolism
- 3.3. Gastrointestinal system: Peptic ulcer, Intestinal obstruction, Appendicitis, Pancreatitis, Peritonitis, Hernias, Abdominal tuberculosis, Hemorrhoids, Cirrhosis of liver, Cholelithiasis /Cholecystitis, Hepatitis, Liver abscess
- 3.4. Genitourinary system: Urinary Tract Infection (UTI), Pyelonephritis, Glomerulonephritis, Acidosis & Alkalosis, Renal calculi, Nephrotic syndrome, Benign Prostatic Hyperplasia, Hydronephrosis, Acute and Chronic Renal failure
- 3.5. Cardiovascular system: Pericarditis, Myocarditis, Infective Endocarditis, Congestive Heart Failure (CHF), Angina Pectoris, Myocardial infarction, Cardiac Arrest, Rheumatic Heart Disease, Valvular disorders, Hypertension, Shock, Anemia
- 3.6. Endocrine system: Hyperthyroidism, Hypothyroidism, Hyperpituitarism, Hypopituitarism, Diabetes Insipidus, Diabetes Mellitus, Addison's disease, Cushing's syndrome
- 3.7. Integumentary system: Burn, Boils, Carbuncles, Scabies, Dermatitis
- 3.8. Disorders of Eye, Ear, Nose and Throat: Foreign body in eye, ear, nose and throat, Conjunctivitis, cataract, Glaucoma, Retinal detachment, Xerophthalmia, Otitis media, Mastoiditis, Meniere's disease, Sinusitis, Epistaxis, Rhinitis, Laryngitis, Pharyngitis, Tonsillitis
- 3.9. Common Cancers

4. Community Health Nursing

- 4.1. Determinants of health, Modes of disease transmission
- 4.2. Communicable diseases and their management: Malaria, Kala-azar, Lymphatic Filariasis, Dengue, HIV/AIDS, Leprosy, Cholera, Typhoid, Covid-19, Chicken pox, Worm infestations, Trachoma, Measles, Rubella, Water borne diseases
- 4.3. Primary Health Care (PHC) and Basic Health Services
- 4.4. Community health diagnosis: Components and Process
- 4.5. Health indicators and statistics
- 4.6. Health education: Principles, methods, media

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका स्वास्थ्य सेवा, नर्सिङ समूह, कम्युनिटी नर्सिङ उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौं तह, पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 4.7. Family planning
- 4.8. Nursing practice in the community/Scope of Nursing outside the hospital:
 - 4.8.1. Safe motherhood program
 - 4.8.2. School health program/School health Nursing program
 - 4.8.3. Home based care- nursing home
 - 4.8.4. Occupational health
 - 4.8.5. Rehabilitation center
 - 4.8.6. Mental health nursing service
 - 4.8.7. Ageing people home/center
- 4.9. Role of community/public health nurse
- 4.10. Female Community Health Volunteers (FCHV), Role of FCHVs in promoting community health in Nepal
- 4.11. Communication: Method and significance of communication in community health nursing
- 4.12. Community Participation: Importance, level and ways of community participation
- 4.13. Environmental Health and Sanitation
- 4.14. Epidemiological concepts and approaches
- 4.15. Vaccines, Immunization and National Immunization Program (NIP)
- 4.16. Community based Integrated management of neonatal and childhood illness (CB-IMNCI)
- 4.17. Breast feeding and Supplementary/Complementary feeding
- 4.18. Nutritional assessment: History, Physical examination, Anthropometric measurement, Growth monitoring, Mid Upper Arm Circumference
- 4.19. Nutritional requirement in various age group, pregnant and lactating mothers
- 4.20. Nutritional deficiencies and management- Vitamins A, B, C, D, Iron, iodine, Acute Malnutrition: Severe Acute Malnutrition (SAM) & Moderate Acute Malnutrition (MAM), Wasting, Stunting

खण्ड (Section) (B)- ४० अङ्क

5. Midwifery

- 5.1. Anatomy and Physiology of male and female reproductive system
- 5.2. Fetal development and fetal circulation
- 5.3. Antenatal Care
 - 5.3.1. Antenatal Care: Examination, Purpose, Antenatal visits and Counselling
 - 5.3.2. Signs, symptoms and diagnosis of pregnancy
 - 5.3.3. Physiological changes during pregnancy
 - 5.3.4. Calculation of Gestational age and Expected Date of Delivery (EDD)
 - 5.3.5. Danger signs
 - 5.3.6. Minor and major disorders during pregnancy and their management
 - 5.3.7. Prevention of Mother to Child Transmission (PMTCT)
 - 5.3.8. Birth preparedness and complication readiness
- 5.4. Intrapartum Care (Labor)
 - 5.4.1. Mechanism of labor
 - 5.4.2. Physiological changes during first, second and third stage of labor
 - 5.4.3. Partograph
 - 5.4.4. Induction and Augmentation
 - 5.4.5. Active management of 3rd stage of labor
 - 5.4.6. Care during 4th stage of labor
 - 5.4.7. Episiotomy
 - 5.4.8. Essential newborn care
 - 5.4.9. Concepts of Basic Emergency Obstetric and Newborn Care (BEONC), Comprehensive Emergency Obstetric and Newborn Care (CEONC)
 - 5.4.10. Abnormal labor: Occiput-posterior Position, Multiple pregnancy, Breech presentation, Pre and Post maturity, Obstructed labor
 - 5.4.11. Complications during labor and their management: Prolonged labor, Maternal and Fetal distress, Cord prolapse, Retained Placenta, Amniotic fluid embolism, Primary post partum hemorrhage, Severe preeclampsia, Eclampsia
- 5.5. Postnatal Care
 - 5.5.1. Physiological changes during puerperium

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका स्वास्थ्य सेवा, नर्सिङ समूह, कम्युनिटी नर्सिङ उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौं तह, पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 5.5.2. Postnatal care: Examination, Purpose, Postnatal visits and Counselling
- 5.5.3. Danger signs during puerperium and newborn period
- 5.5.4. Baby friendly hospital initiatives
- 5.5.5. Helping baby breathe
- 5.5.6. Disorders during puerperium and its management
 - 5.5.6.1. Minor disorders: After pain, Fourth days blue/Postpartum blues, Retention of urine, Sub involution of uterus, Constipation and Hemorrhoids
 - 5.5.6.2. Major disorders: Puerperal pyrexia, Puerperal sepsis, Secondary Post Partum Hemorrhage, Urinary tract infection and incontinence of urine, Vulval hematoma, Pulmonary embolism, Post natal depression and psychosis
 - 5.5.6.3. Common breast problems
- 5.5.7. Kangaroo Mother Care
- 5.5.8. Major and minor disorders of newborn: Physiological jaundice, Pathological jaundice, Neonatal tetanus, Neonatal sepsis, Respiratory distress syndrome, Hypothermia, Hypoglycemia, Oral thrush
- 5.5.9. Congenital Abnormalities of Newborn
- 5.6. Nursing Care of Gynecological Problems:
 - 5.6.1. Abnormal Menstrual Bleeding
 - 5.6.2. Pelvic organ prolapse
 - 5.6.3. Vesicovaginal Fistula
 - 5.6.4. Sexually transmitted infections
 - 5.6.5. Cancer of breast and cervix
 - 5.6.6. Sub fertility/Infertility
 - 5.6.7. Safe Abortion Services
 - 5.6.8. Infections of female reproductive system
- 5.7. Reproductive health: Introduction, Components and Service status in Nepal
- 5.8. Government priority programs to improve maternal and neonatal health
- 6. Child Health Nursing**
 - 6.1. Major developmental milestones and tasks of different stages of children
 - 6.2. Promoting optimum development of children
 - 6.3. Major killer diseases
 - 6.4. Common health problems in children and their prevention, nursing management
 - 6.5. Nursing care of critically ill children
- 7. Behavioral Science and Mental health**
 - 7.1. Psychology and human behavior
 - 7.2. Theories of effective learning
 - 7.3. Mental health problems
 - 7.3.1. Classification of mental disorders
 - 7.3.2. Causes of common mental illness
 - 7.3.3. Characteristics of mentally ill patient
 - 7.3.4. Management of client with mental disorders
 - 7.3.5. Common behavioral disorders and mental health issues in Children and adolescents
 - 7.3.6. Common behavioral disorders and mental health issues in older age population
 - 7.4. Role of public health nurse to promote mental health in community
- 8. Leadership and Management**
 - 8.1. Principles, functions + and Process of management
 - 8.2. Leadership styles
 - 8.3. Health planning, budgeting and monitoring
 - 8.4. Health insurance
 - 8.5. Sustainable development goals
 - 8.6. Job description of different level of nursing personnel
 - 8.7. Major issues in Community/Public health nursing practice in Nepal
 - 8.8. Organizational structure of health services (Federal, Provincial and Local level)
 - 8.9. National and international professional organization related to nursing and their code of ethics
 - 8.10. Rights and policies related to health in The Constitution of Nepal

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका स्वास्थ्य सेवा, नर्सिङ समूह, कम्युनिटी नर्सिङ उपसमूह, सहायकस्तर पाँचौं तह, पब्लिक हेल्थ नर्स पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

8.11. Public health act and Regulations (Federal and provincial)

8.12. Role of digitalization in Health sector and service strengthening

खण्ड (Section) (C):- २० अङ्क

१. नेपालको संविधानको भाग १ देखि ५ र भाग १३ देखि २२ सम्म तथा अनुसूची ५ देखि ९ सम्म
२. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ (कोशी प्रदेश)
३. प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश)
४. स्थानीय सरकारी सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०८० (कोशी प्रदेश)
५. प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश)
६. प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०७७ (कोशी प्रदेश)
७. प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश)
८. प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश)
९. प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ (कोशी प्रदेश) को परिच्छेद १ र परिच्छेद ६ सम्बन्धी जानकारी
१०. कोशी प्रदेशको योजनावद्ध विकास तथा चालु आवधिक योजना सम्बन्धी सामान्य जानकारी

नोट: प्रथमपत्रको वस्तुगत प्रश्न सामान्यतया देहाय अनुसारका इकाइबाट देहाय अनुसार प्रश्न सोधिने छ।

विवरण	खण्ड A				खण्ड B				खण्ड C						
इकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	१	२-३	४	५-६	७-८	९	१०
प्रश्न संख्या	३	३	५	९	८	४	४	४	२	१	१	२	२	१	१

द्वितीय पत्रको विषयगत प्रश्न सामान्यतया देहाय अनुसारका इकाइबाट देहाय अनुसार प्रश्न सोधिने छ।

विवरण	खण्ड A				खण्ड B				खण्ड C				
इकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	१	२-३-४	५-६-७-८	९-१०	
पूर्णाङ्क	५	५	१०	१०	५	५	५	१०	५	५	५	५	
प्रश्न संख्या	१	१	१	१	२	१	१	१	१	१	१	१	

Model Question (MCQs)

1. A leader who involves subordinates in the decision-making process is:
A. Autocratic leader B. Federal leader C. Democratic leader D. Situational leader
2. Which of the following condition may result in anemia?
A. Pneumonia B. Diarrhea C. Cholera D. Hookworm infestation
3. Which of the following method of health teaching is most effective for behavior change?
A. Role play B. Panel discussion C. Group discussion D. Lecture
4. The Sustainable Development Goals (SDGs) have total Global goals.
A. Seventeen B. Twenty-five C. Twenty D. Thirty

Model Question (Subjective)

1. Write in short about the types and causes of diabetes mellitus. (2+3=5)
2. Describe the process of community health diagnosis. (5)
3. What is hyponatremia? Describe the management of the patient with severe hyponatremia. (1+4)
4. Explain in detail about the developmental milestones of one year infant. (10)

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजी समूह, जनरल ल्याब टेक्नोलोजी

उपसमूह, चौथो तह, ल्याब असिस्टेन्ट पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा: यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार दुई चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क: २००

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या अङ्कभार	समय
प्रथम	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based-knowledge)	१००	४०	वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	Section A: २० प्रश्न x २ अङ्क = ४० अङ्क Section B: २० प्रश्न x २ अङ्क = ४० अङ्क Section C: १० प्रश्न x २ अङ्क = २० अङ्क	४५ मिनेट
द्वितीय		१००	४०	विषयगत (Subjective)	Section A: २ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क ४ प्रश्न x ५ अङ्क = २० अङ्क Section B: २ प्रश्न x १० अङ्क = २० अङ्क ४ प्रश्न x ५ अङ्क = २० अङ्क Section C: ४ प्रश्न x ५ अङ्क = २० अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा सामान्यतया पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ, सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजीमध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ । विषयवस्तुका आधारमा कुनै खण्डको नेपाली वा अङ्ग्रेजी भाषा प्रयोग गर्ने वा विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषासमेत प्रयोग गर्न सकिने छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ । दुवै पत्रको लिखित परीक्षा एकै दिन वा छुट्टाछुट्टै दिनमा लिन सकिनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तरबापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर, उत्तर नदिएमा त्यसबापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा OMR उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा निर्देशित स्थानमा निर्देशन बमोजिम Bubble लगाउने र OMR बाहेकको उत्तरपुस्तिका प्रयोग भएकोमा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी Capital letters: A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । Small letters: a, b, c, d मा लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए त्यस्तो उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- बहुवैकल्पिक प्रश्न हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) वा कुनै पनि प्रकारको विद्युतीय उपकरण साथमा राख्न वा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अङ्कको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
- विषयगत प्रश्न हुने पत्रमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ । एउटै उत्तरपुस्तिकामा एक भन्दा बढी खण्डको उत्तर लेखेमा सम्बन्धित खण्ड बाहेक अन्य खण्डको उत्तर परीक्षण गरिने छैन ।
- परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार परीक्षा योजना वा सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइएअनुसार हुनेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मितिभन्दा ३(तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरण (First Phase) अन्तर्गत प्रथम पत्रको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराउन सकिने छ ।
- प्रथम चरणको दुवै पत्रको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

पाठ्यक्रम लागू मिति: २०८१/१०/२४

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजी समूह, जनरल ल्याब टेक्नोलोजी
उपसमूह, चौथो तह, ल्याब असिस्टेन्ट पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम र द्वितीय पत्र

सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based knowledge)

खण्ड (Section) (A)

1. Microbiology

1.1. Bacteriology

- 1.1.1. General knowledge and brief history of Microbiology
- 1.1.2. Morphological classification on the basis of size, shape and arrangements of bacteria
- 1.1.3. Differentiation of bacteria (cocci, bacilli)
- 1.1.4. Sample collection (pus, urine, throat swab, sputum, blood and nasal swab for culture and microscopic examination)
- 1.1.5. Principle and procedures of Gram's stain microscopic identification of Gram + ve and Gram -ve bacteria. Preparation of chemicals and reagents for Gram stain
- 1.1.6. Staining - Use of different dye and its principle, method of preparation.
- 1.1.7. ZN staining for *M. tuberculosis* / *M. leprae*. Principle, procedures, preparation of chemicals and reagents and modifications of ZN staining. Sample collection, staining and recording results of ZN stain
- 1.1.8. Preparation of sputum smear
- 1.1.9. Safety precaution and proper disposal of infected materials
- 1.1.10. Culture media- General introduction and types of culture media
- 1.1.11. General introduction to sterilization- by dry heat, moist heat including hot air oven and autoclave
- 1.1.12. Cultural technique of blood, urine, sputum, throat swab
- 1.1.13. Use of disinfectants and antiseptics-preparation of disinfectant solution

1.2. Parasitology

- 1.2.1. Introduction to parasitology
- 1.2.2. Terms used in parasitology (Ectoparasites, endoparasites, temporary parasites, permanent parasites, accidental parasites, opportunistic parasites and blood borne parasites, with examples. Hosts, intermediate hosts, definitive hosts, amplifying hosts and accidental hosts with examples. Vectors, biological vectors and mechanical vectors)
- 1.2.3. Classification of parasites
- 1.2.4. Helminthic parasites (*Ascaris lumbricoides*, *Ancylostoma duodenale*, *Necator Americanus*, *Trichiuris trichiura*, *Strongyloides stercoralis*, *Enterobius vermicularis*, *Taenia solium*, *Taenia saginata*, *Hymenolepis nana*) - life cycle, mode of transmission, laboratory diagnosis, prevention and control measures
- 1.2.5. Protozoal parasites (*Giardia lamblia*, *Entamoeba histolytica*, *Entamoeba coli*, *Balantidium coli*, *Trichomonas vaginalis*, *Trichomonas hominis*) - life cycle, mode of transmission, laboratory diagnosis, prevention and control measures
- 1.2.6. Differences between amoebic and bacillary dysentery
- 1.2.7. Difference between of *Entamoeba coli* & *Entamoeba histolytica*
- 1.2.8. Laboratory procedure:
 - 1.2.8.1. Collection of stool sample for R/E & M/E and chemical examination
 - 1.2.8.2. Preparation of reagents: normal saline solution, Iodine solution, Saline and iodine wet mount preparations, advantages and disadvantages of each. Stool examination - routine and concentration methods, interpretation of results
 - 1.2.8.3. Occult blood test, principle, procedures and interpretation of the results
 - 1.2.8.4. Disposal of waste materials

2. Biochemistry

- 2.1. Basic chemistry- matter, substance, atom and molecules, element, compound

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजी समूह, जनरल ल्याब टेक्नोलोजी उपसमूह, चौथो तह, ल्याब असिस्टेन्ट पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 2.2. Solution- Preparation of normal solution, molar solution
- 2.3. Cleaning of glass-ware by using acid detergent cleaners
- 2.4. Instruments: Colorimeter, Centrifuge, digital Balance, pH meter
- 2.5. Law of colorimetry - Beer's and Lambert's law
- 2.6. Collection of specimens for biochemical tests
- 2.7. Estimation of blood glucose, preparation of standard curve, interpretation of results, source of errors
- 2.8. Estimation of blood urea, interpretation of result, source of errors
- 2.9. Preparation of reagents for glucose, urea,
- 2.10. Estimation of serum amylase, and calculation of results
- 2.11. CSF – Collection procedure, estimation of CSF glucose and CSF protein, total and differential cell counts of CSF

खण्ड (Section) (B)

3. Haematology

- 3.1. Composition of blood, plasma, serum and whole blood
- 3.2. Collection of blood sample – finger prick, vein puncture, ear lobe prick
- 3.3. Anticoagulants, types of anticoagulants, preparation of anticoagulant vials
- 3.4. Use of instruments – Sahli's haemoglobinometer, haemocytometers, diluting pipettes, Neubaur counting chamber, ESR tubes, importance of bulk dilution, preparation of blood diluting fluid
- 3.5. Preparation of thin and thick blood smears and advantages and disadvantages of each method
- 3.6. Principle and procedures of total WBC, RBC and platelet counts and clinical significance of high and low counts of each
- 3.7. Sources of error in blood count
- 3.8. Differential WBC count and identification neutrophils, lymphocytes, monocytes, eosinophils and basophils
- 3.9. ESR estimation methods (Wintrobe and Westergren)
- 3.10. Haemoglobin estimation by different methods, its clinical significances, preparation of standard curve
- 3.11. Preparation of Drabkin's Solution
- 3.12. Use and preparation of Romanowsky stains like Leishmans, Wrights, Giemsa.
- 3.13. Preparation of N/10 HCL
- 3.14. Performance of – BT, CT,
- 3.15. Staining of thick and thin smear preparations
- 3.16. Blood parasites – Malaria, Microfilaria
- 3.17. Perform blood grouping and Rh typing
- 3.18. Sources of errors in above haematological tests
- 3.19. Quality control in haematology

4. Miscellaneous

- 4.1. Urine analysis
 - 4.1.1. Importance of urine analysis
 - 4.1.2. Collection of specimens
 - 4.1.3. Preservation of urine for routine & culture purpose
 - 4.1.4. Examination of urinary deposit for pus cells, RBCs, epithelial cells, casts and crystals
 - 4.1.5. Urine albumin test by heat and acetic acid, SSA method & urine strip methods
 - 4.1.6. Urinary glucose test by Benedict's reagents & urine strip methods.
 - 4.1.7. Preparation of Benedict's reagents
- 4.2. Semen analysis
 - 4.2.1. Volume
 - 4.2.2. Motility

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा, मेडिकल ल्याब टेक्नोलोजी समूह, जनरल ल्याब टेक्नोलोजी उपसमूह, चौथो तह, ल्याब असिस्टेन्ट पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

4.2.3. Sperm count

4.3. Instrumentation

4.3.1. Microscope - parts of microscope, use and handling of microscope

4.3.2. Use of incubators, hot air oven, water bath, refrigerator, chemical balance

4.3.3. Basic knowledge of glass-wares (test tube, flask, measuring cylinder)

4.4. Immunology

4.4.1. Perform VDRL and HIV tests

4.4.2. Definition of precipitation, agglutination, flocculation

4.5. Quality control in following tests

4.5.1. Gram's stain, AFB microscopy

4.5.2. TC, DC, Hb, ESR

4.5.3. Blood sugar, Blood urea

4.6. Basic knowledge of Anatomy and Physiology

4.6.1. Digestive system – pancreatic amylase, ptylin

4.6.2. Urinary system – kidney, bladder, ureter

खण्ड (Section) (C)

5. नेपालको संविधानको भाग १ देखि ५ र भाग १३ देखि २२ सम्म तथा अनुसूचीहरू
6. प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
7. प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
8. स्थानीय सरकारी सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०८० (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
9. प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
10. प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी
11. प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ (कोशी प्रदेश) को परिच्छेद १ र परिच्छेद ६ सम्बन्धी जानकारी
12. कोशी प्रदेशको योजनावद्ध विकास तथा चालु आवधिक योजनासम्बन्धी सामान्य जानकारी
13. सेवा समूहको पदको कार्यसँग सम्बद्ध प्रचलित कानूनी व्यवस्था बारे सामान्य जानकारी

प्रदेश लोक सेवा आयोग
कोशी प्रदेश, विराटनगर, नेपाल
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका प्राविधिक तर्फ स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ ईन्सपेक्सन समूह, सातौं तहका पदको खुला, अन्तर स्थानीय तह तथा अन्तर तह प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमलाई निम्नानुसार विभाजन गरिएको छ :

परीक्षाको चरण	परीक्षाको किसिम	पूर्णाङ्क
प्रथम	लिखित परीक्षा	२००
अन्तिम	सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता	४०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण (First Phase)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्क	समय
प्रथम	हेल्थ ईन्सपेक्सन सम्बन्धी	१००	४०	वस्तुगत: बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	१०० प्रश्न X १ अंक	१ घण्टा ३० मिनेट
द्वितीय		१००	४०	विषयगत (Subjective)	१० X १० अंक	३ घण्टा

३. अन्तिम चरण:- सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता (Group Test & Interview)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षण प्रणाली	समय
सामूहिक परीक्षण (Group Test)	१०	सामूहिक छलफल (Group Discussion)	३० मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Individual Interview)	३०	मौखिक (Oral)	-

द्रष्टव्य:-

- यो पाठ्यक्रम योजनालाई प्रथम चरण (लिखित परीक्षा) तथा अन्तिम चरण (सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ता) गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ।
- प्रश्न पत्र अंग्रेजी वा नेपाली भाषामा हुनेछ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिने छ। तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन।
- परीक्षा हलमा मोबाइल फोन, स्मार्ट वाच, हेडफोन वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण, पुस्तक, नोटबुक, झोला लगायतका वस्तुहरू लैजान पाइने छैन।

६. विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका अङ्कका हकमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ।
७. परीक्षामा सोधिने प्रश्न संख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ।
८. द्वितीय पत्र (विषयगत प्रश्न हुने पत्र) का हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तर पुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ।
९. प्रथम र द्वितीय पत्रका पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको अङ्क भार र संख्या देहाय अनुसार हुनेछ:

प्रथम पत्रका ईकाई	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	जम्मा
प्रश्न संख्या	५	२०	१०	५	५	२०	५	५	५	१०	५	५	१००
द्वितीय पत्रका खण्ड	A				B			C			D		
पाठ संख्या	१		२		३			४			५		
अंक भार	३०				३०			२०			२०		१००

१०. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानुन, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भइ हटाइएका वा थप गरी संशोधन भएका) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
११. प्रथम चरणको लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र अन्तिम चरणको सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइने छ।
१२. प्रथम चरणको लिखित परीक्षा र अन्तिम चरणको सामूहिक परीक्षण र अन्तर्वार्ताको कूल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ।
१३. पाठ्यक्रम लागू हुने मिति:- २०८०/०२/३२

प्रदेश लोक सेवा आयोग,
कोशी प्रदेश, विराटनगर
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका प्राविधिक तर्फ स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ ईन्सपेक्सन
समूह, सातौं तहका पदको खुला, अन्तर स्थानीय तह तथा अन्तर तह प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको
पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I): सामान्य विषय (General Subject)

1	Health and Public Health	5%
1.1.	Meaning of health and disease, Factors that influence health, concept of health and disease, Dimension of health, Measurement of health, disease and well being	
1.2.	Public health: Concept, definition, Historical development and changing concept, Three domains of public health	
2	Health Planning and Management	20%
2.1	Approaches, models, methods, and practices	
2.2	Need assessment, planning cycle, Planning, monitoring and evaluation	
2.3	Strategic and operational planning	
2.4	Health budget, MTEF and Periodic plan (Federal and Provincial)	
2.5	General information of government planning, budgeting and accounting system	
2.6	Inventory management	
2.7	Drug management	
2.8	Financial management	
2.9	Health economics, Health care financing: Basic concepts and economic evaluation of health care services	
2.10	Health care need assessment	
2.11	Decentralization in health management	
2.12	Health system in federal context	
2.13	Quality assurance in health care	
2.14	Health Emergency	
3	General Epidemiology	10%
3.1	Definition, concepts, approaches, aims, and use of epidemiology	
3.2	Epidemiological methods, Incidence, Prevalence, association and causation, disease prevention and control	
3.3	Epidemiology of communicable and non-communicable diseases	
3.4	Dynamics of disease transmission	
3.5	Investigation of an epidemics	
3.6	Case investigation and contact tracing	
3.7	Screening of diseases	
3.8	Health indicators	
3.9	Management of epidemics and recent challenges	
4	Health Statistics	5%
4.1	Sources of health information, Health information system	
4.2	Evidence based planning, implication of research policy and research design	
4.3	Tabulation, graphic and diagrammatic presentation of data	
4.4	Statistical methods: Measures of central tendency, Measures of variability	
4.5	Sampling size and Sampling methods	
4.6	Hypothesis testing: Parametric and non-parametric Test (chi square, student t test and z test, non-parametric test, correlation and regression)	
5.	Demography	5%
5.1	Population trends-world, national and provincial	
5.2	Measures of population dynamics	
5.3	Vital events and vital statistics	

- 5.4 Factors affecting fertility, mortality and migration
- 5.5 Urbanization
- 5.6 Life expectancy, Ageing
- 6 Applied Epidemiology and Disease Control 20%**
 - 6.1 Epidemiology, Prevention and control of communicable diseases including: Measles, Diphtheria, Whooping cough, Acute respiratory tract infection, Rubella, Mumps, Influenza, Tuberculosis, Viral hepatitis, Food poisoning, Typhoid fever, Intestinal worms, Acute diarrheal diseases, Filariasis, Leishmaniasis, Malaria, Japanese encephalitis, Dengue, Rabies, Tetanus, Trachoma, Leprosy, STD, HIV/AIDS, COVID 19
 - 6.2 Prevention and control of non-communicable diseases and injuries, mental health, Road Traffic Accident
 - 6.3 Concept of Control, elimination and eradication of diseases
- 7 Food and Nutrition 5%**
 - 7.1 Nutritional profiles
 - 7.2 Nutritional problems
 - 7.3 Assessment of nutritional status
 - 7.4 Management of Malnutrition
 - 7.5 Food hygiene, food adulteration, food safety
 - 7.6 Food borne diseases, additives and fortification
 - 7.7 Comprehensive nutrition sensitive interventions
- 8 Environmental Health 5%**
 - 8.1 Management and control of basic and fundamental factors; Water, Air, Lighting, Noise, Housing
 - 8.2 Drinking water quality parameters
 - 8.3 Solid and liquid waste disposal and control, health care waste management
 - 8.4 Water, Sanitation, and Hygiene (WASH) status monitoring
 - 8.5 Excreta disposal and control
 - 8.6 Integrated vector management
 - 8.7 Medical entomology-Mosquito, housefly, sand fly, lice, fleas, bugs etc. control
 - 8.8 Insecticides safe use and resistance
 - 8.9 Rodents control
- 9 Occupational Health 5%**
 - 9.1 Occupational environment and safety
 - 9.2 Occupational hazards
 - 9.3 Management and prevention of occupational hazards
 - 9.4 Concept and importance of Ergonomics
 - 9.5 Measures for general health protection of workers
 - 9.6 Occupational safety and hazards prevention and control related legislations in Nepal
- 10 Health Education and Health Promotion 10%**
 - 10.1 Concept, Objectives and principles and their importance
 - 10.2 Methods of health education
 - 10.3 Health education, media management for health promotion, health communication and production
 - 10.4 Social and Behavior change communication (SBCC)
 - 10.5 Community organization and participation
 - 10.6 Communication and information: concepts and importance
 - 10.7 Health promoting School health program: concepts, areas and importance
 - 10.8 Health literacy: concept and importance
 - 10.9 People centered health care
- 11 Concept, components, status and prospects of Primary Health Care (PHC), Essential Health Care Services (EHCS), Sustainable Development Goals (SDGs), Basic Health Care Services (BHCS), Universal Health Coverage (UHC) One Health, Health in All policy 5%**

- 12 International Health, Rural Health, Urban Health, and Global Health 5%**
- 12.1 Health development partners and their priorities
 - 12.2 UN agencies: WHO, UNICEF, UNDP, UNFPA, UNAIDS, UNOPS, and World Bank
 - 12.3 Bilateral agencies working in Nepal: USAID, JICA, DFID, SDC, CIDA, AUSAID, NORAD, FINIDA, KOIKA
 - 12.4 International Non –Government Organizations: ADRA Nepal, Ipas Nepal, BNMT Nepal, CARE Nepal, FHI 360 Nepal, HKI (Helen Keller International, World Vision International, UMN (United Mission to Nepal, One Heart World Wide (OHW), Plan International Nepal, PSI (Population Services International) Nepal, FAIRMED Foundation Nepal.
Non-Governmental Organization: NTAG – Nepal Technical Assistance Group, Nick Simons Institute (NSI), Sunaulo Parivar Nepal, Nepal CRS company, Family Planning Association of Nepal (FPAN), Nepal Red cross Society (NRCS), Karuna Foundation Nepal, Medic Mobile
 - 12.5 Rural and Urban Health
 - 12.6 Global health
 - 12.7 IHR
-

Sample questions

1. Which of the following is the tertiary protection

- A) Health Promotion
- B) Specific Protection
- C) Early Diagnosis and treatment
- D) Disability limitation

Correct answer: (D)

2. Health for all the year 2000 AD was

- A) Targets
- B) Strategy
- C) Goals
- D) Objectives

Correct answer: (C)

3. The type of epidemiology which deals with risk factor of diseases is

- A) Descriptive
- B) Analytical
- C) Experimental
- D) Interventional

Correct answer: (B)

4. Keeping the frequency of disease within acceptable limit is called

- A) Control
- B) Eradication
- C) Surveillance
- D) Treatment

Correct answer: (A)

5. The first person detected as sick during an epidemic is called

- A) Primary case
- B) Secondary case
- C) Contact case
- D) Index case

Correct answer: (D)

6. Prevention of TB infection in a community is estimated by

- A) Tuberculin test
- B) Sputum microscopy
- C) Sputum Culture
- D) Chest X ray

Correct answer: (A)

7. Highest source of vitamin 'C' is

- A) Orange
- B) Amla
- C) Lemon
- D) Grapes

Correct answer: (B)

8. WHO formation day is

- A) 5 May
- B) 10 June
- C) 7 April
- D) 10 July

Correct answer: (C)

प्रदेश लोक सेवा आयोग,
कोशी प्रदेश, विराटनगर
प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका प्राविधिक तर्फ स्वास्थ्य सेवा, हेल्थ ईन्सपेक्सन
समूह, सातौं तहका पदको खुला, अन्तर स्थानीय तह तथा अन्तर तह प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको
पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र (Paper II) : हेल्थ ईन्सपेक्सन सम्बन्धी

Section A- 30 Marks

1. Health and population-related plans and Policies

- 1.1 National Health Policy 2076
- 1.2 Current National Population Policy
- 1.3 Nepal Health Sector Strategy
- 1.4 Health, Nutrition and population in Current National and Provincial Periodic Plans
- 1.5 Sustainable Development Goals and Universal Health Coverage

2. Health Issues and Regulations

- 2.1 The Constitution of Nepal
- 2.2 Health related fundamental rights and related legislation
- 2.3 Civil Service Acts and regulations (Federal, Provincial and Local Level)
- 2.4 Public Health Services Act 2075 and Public Health Service regulation 2077
- 2.5 Koshi Province Public Health Act 2077
- 2.6 Local government operation Act 2074
- 2.7 Public Procurement Act 2063 and regulations
- 2.8 The Prevention of Corruption Act 2059
- 2.9 Right to Information Act, 2064 (2007)
- 2.10 Provincial Good Governance (management and operation) act 2076 and regulations 2079
- 2.11 Health and human right
- 2.12 Health Professional Council Act and related regulations
- 2.13 Legalization of abortion
- 2.14 Ethical issues in health
- 2.15 Current Periodic Plan (National and Provincial)
- 2.16 Health System and its governance in the federal context
- 2.17 Provincial financial procedure and fiscal accountability act 2078
- 2.18 Federation, Province and Local level (Coordination and Interrelation) Act, 2077
- 2.19 Consumer protection act 2075
- 2.20 International Health Regulations (IHR)

Section B- 30 Marks

3. Introduction, Objectives, Strategies, Targets and Current Status of National and Provincial Health programs

- 3.1 Family Planning, Safe Motherhood, Immunization Program, Nutrition, Integrated management of Neonatal and Childhood illness (IMNCI), Adolescent sexual and Reproductive Health, Malaria, Tuberculosis, Leprosy, sexually transmitted Infections (STI) and HIV/AIDS and others
- 3.2 National and Provincial health training center: basic, refresher and other continuous medical education program
- 3.3 National Health Education Information and Communication Center: Critical overview of functions and roles

- 3.4 Development of Health Profile
- 3.5 Female Community Health Volunteers Program (FCHV)
- 3.6 Primary Health Care Out-reach Program (PHC-ORC)
- 3.7 Disaster Management and Early Warning Reporting System (EWARS), HEOC
- 3.8 Health Sector Reform Program: Strategy and planning programs
- 3.9 Health Economics and Financing Unit (HEFU)
- 3.10 Health Management Information System (HMIS)
- 3.11 Logistic Management Information System (LMIS)
- 3.12 Electronic Health Record (HER) and Electronic Medical Record (EMR)
- 3.13 Human Resource Information Center (HURIC)
- 3.14 Non-Communicable Disease and Mental Health Program

Section C- 20 Marks

4 Management of Public Health Program at the provincial and local levels with Special Reference to

- 4.1 Family Planning, Safe Motherhood, Immunization Program, Nutrition, Integrated management of Neonatal and Childhood illness (IMNCI), Malaria, Kala-azar, J.E., Lymphatic Filariasis, Dengue and other Vector borne and zoonotic disease, diseases, Tuberculosis, Leprosy, Sexual transmission diseases (STD) and HIV/AIDS, COVID 19, Non communicable diseases and mental health, Epidemiology and disease outbreak management and Others
- 4.2 Surveillance and research
- 4.3 Early warning and Reporting system
- 4.4 Training activities in the Provincial, district and local level
- 4.5 Health education, information and communication activities in the provincial and local level
- 4.6 Management of Health Camps
- 4.7 Health financing and social health protection Programs in Nepal
- 4.8 Health Insurance Board and National Health Insurance Program
- 4.9 Elderly health

Section D- 20 Marks

5 Health Management in Nepal

- 5.1 Personnel management: Concept, principles, nature
- 5.2 Management and administrative Requirement of the Job Description as drawn up by the Ministry for Public Health Officers
- 5.3 Human resource management: Concept, functions and different aspects
- 5.4 Community organization: Concepts, principles and process
- 5.5 Supervision, monitoring and evaluation of health care system: Principles, practice and importance
- 5.6 Inter and intra-sectoral coordination in health services
- 5.7 Inter-governmental management in health administration
- 5.8 Indigenous and traditional healthcare system including Ayurveda and other system: Concepts, status and their analytical study
- 5.9 Analytical study of organizational structure of Ministry of Health and Population, Provincial and Local level Health Authorities and functions

Sample Questions

1. Discuss briefly the health sector objectives and strategies of current periodic plan of Koshi Province. 10
2. Write the objective, strategy, targets and current status of Tuberculosis program of Nepal. 10
3. What is early warning reporting system (EWARS)? Discuss its importance and applications. 4+6